

KOMPARÁCIA PRÁVNEJ ÚPRAVY VO VYBRANÝCH ČLENSKÝCH ŠTÁTOCH V OBLASTI POŠKODZOVANIA FINANČNÝCH ZÁUJMOV EURÓPSKEJ ÚNIE¹

prof. JUDr. Tomáš Strémy, PhD.

Univerzita Komenského v Bratislave, Právnická fakulta
Katedra trestného práva, kriminológie a kriminalistiky
tomas.stremy@flaw.uniba.sk

Komparácia právnej úpravy vo vybraných členských štátoch v oblasti poškodzovania finančných záujmov Európskej únie

Ochrana finančných záujmov Európskej únie je dôležitým cieľom opatrení orgánov a inštitúcií na úrovni EÚ a národných inštitúcií. Hneď na úvod je však potrebné poznamenať, že finančné záujmy Európskej únie nie sú vždy finančnými záujmami jednotlivých členských štátov. Záujem EÚ je nepochybne širší pojem ako pojem finančný záujem Únie. Finančný záujem Únie nemožno považovať za súhrn finančných záujmov jednotlivých členských štátov vzhľadom na skutočnosť, že na národnej úrovni nie sú finančné záujmy štátu súčtom záujmov jeho občanov. Môže nastať situácia, že finančné záujmy konkrétnej krajiny sa nebudú úplne zhodovať s finančnými záujmami Európskej únie. V tejto súvislosti je veľmi dôležité, aby členské štáty vo fáze stanovovania finančného rámca pre konkrétne finančné perspektívy mohli vyjadriť svoje očakávania a v priebehu rokovanií dosiahnuť kompromis, ktorý umožní predpoklady rozpočet Únie sa zhoduje so záujmami jednotlivých členských štátov.

Comparison of legislation in selected Member States in the field of damage to the financial interests of the European Union

Protecting the financial interests of the European Union is an important objective of the actions of the authorities and institutions at EU and

¹ Tento príspevok vznikol s podporou Agentúry na podporu výskumu a vývoja č. APVV-19-0102 - „Efektívnosť prípravného konania - skúmanie, hodnotenie, kritériá a vplyv legislatívnych zmien“.

national level. However, it should be noted at the outset that the financial interests of the European Union are not always the financial interests of individual Member States. The EU interest is undoubtedly a broader concept than the Union's financial interest. The Union's financial interest cannot be considered as the sum of the financial interests of individual Member States, given that at national level the financial interests of a State are not the sum of the interests of its citizens. It may be the case that the financial interests of a particular country do not coincide fully with the financial interests of the European Union. In this context, it is very important that the Member States, at the stage of setting the financial framework for the specific financial perspectives, are able to express their expectations and, in the course of the negotiations, to reach a compromise that allows the assumptions of the Union's budget to coincide with the interests of the individual Member States.

Vergleich der Gesetzgebung in ausgewählten Mitgliedsstaaten im Bereich Schäden an den finanziellen Interessen der Europäischen Union

Der Schutz der finanziellen Interessen der Europäischen Union ist ein wichtiges Ziel der Maßnahmen von Einrichtungen und Institutionen auf EU- und nationaler Ebene. Vorab sei jedoch darauf hingewiesen, dass die finanziellen Interessen der Europäischen Union nicht immer die finanziellen Interessen der einzelnen Mitgliedstaaten sind. Das Interesse der EU ist zweifellos ein weiter gefasster Begriff als der Begriff des finanziellen Interesses der Union. Das finanzielle Interesse der Union kann nicht als Summe der finanziellen Interessen der einzelnen Mitgliedstaaten angesehen werden, da auf nationaler Ebene die finanziellen Interessen des Staates nicht die Summe der Interessen seiner Bürger sind. Es kann vorkommen, dass die finanziellen Interessen eines bestimmten Landes nicht vollständig mit den finanziellen Interessen der Europäischen Union übereinstimmen. In diesem Zusammenhang ist es sehr wichtig, dass die Mitgliedstaaten in der Phase der Festlegung des Finanzrahmens für spezifische finanzielle Vorausschau ihre Erwartungen zum Ausdruck bringen und während der Verhandlungen einen Kompromiss erzielen können, der die Annahme zulässt, dass der Unionshaushalt den Interessen entspricht der einzelnen Mitgliedstaaten.

Kľúčové slová: ochrana finančných záujmov EÚ, komparácia, Slovenská republika, Cyperská republika, Španielske kráľovstvo, Luxemburské veľkovevodstvo, Portugalská republika

Keywords: protection of EU financial interests, comparison, Slovak Republic, Republic of Cyprus, Kingdom of Spain, Grand Duchy of Luxembourg, Portuguese Republic

Schlüsselwörter: Schutz der finanziellen Interessen der EU, Vergleich, Slowakische Republik, Republik Zypern, Königreich Spanien, Großherzogtum Luxemburg, Republik Portugal

Úvod

Podľa čl. 317 ZFEÚ² rozpočet Európskej únie plní Komisia v spolupráci s členskými štátmi. Článok 325 ZFEÚ³ ukladá Únii aj členským štátom povinnosť bojovať proti podvodom a akejkol'vek inej nezákonnej činnosti poškodzujúcej finančné záujmy Únie, pričom členské štáty, ktoré bojujú proti podvodom, ktoré majú vplyv na finančné záujmy Únie, prijímajú rovnaké opatrenia, aké prijímajú na boj proti podvodom porušujúcim ich vlastné finančné záujmy. Tu treba zdôrazniť, že orgány členských štátov predstavujú približne 80 % výdavkov celej Európskej únie. Fungovanie systému dohľadu v každom členskom štáte by malo byť účinným prvkom účinného boja proti podvodom. Zároveň je rovnako vhodné koordinovať kroky inštitúcií zodpovedných za boj proti zneužívaniu voči EÚ a boj proti nemu na úrovni EÚ aj na vnútroštátnej úrovni, čo je rovnako dôležité v účinnom boji proti podvodom.⁴

V nasledujúcich riadkoch sme analyzovali trestné činy, ktorých sankcionovanie má za cieľ zabezpečiť trestnoprávnu ochranu poškodzovania finančných záujmov EÚ vo vybraných členských štátoch (*in concreto* Španielske kráľovstvo, Luxemburské veľkvojvodstvo, Portugalská republika a Cyperská republika) v komparácii s trestným činom poškodzovania finančných záujmov zakotveného v slovenskom právnom poriadku. Dané členské krajiny sme vybrali z dôvodu ich odlišnej právnej úpravy, ktorú prezentuje náš právny poriadok ako aj

² V zmysle čl. 317 ZFEÚ: „Komisia v spolupráci s členskými štátmi plní rozpočet v súlade s ustanoveniami nariadení vydaných podľa článku 322 na vlastnú zodpovednosť a v medziach určených prostriedkov, a to podľa zásad riadneho finančného hospodárenia. Členské štáty spolupracujú s Komisiou tak, aby zabezpečili využívanie rozpočtových prostriedkov v súlade so zásadami riadneho finančného hospodárenia.“

³ V zmysle čl. 325 ZFEÚ: „Únia a členské štáty zamedzia podvody a iné protiprávne konanie poškodzujúce finančné záujmy Únie prostredníctvom opatrení, ktoré sa prijímajú v súlade s týmto článkom, čo má pôsobiť odradzujúco a tak, aby to poskytlo, v členských štátoch, inštitúciách, orgánoch, úradoch a agentúrach Únie účinnú ochranu. Členské štáty prijímajú rovnaké opatrenia na zamedzenie podvodov poškodzujúcich finančné záujmy Únie, aké prijímajú na zamedzenie podvodov poškodzujúcich ich vlastné finančné záujmy. Členské štáty, bez toho, aby boli dotknuté ostatné ustanovenia zmlúv, koordinujú svoju činnosť zameranú na ochranu finančných záujmov Únie proti podvodom. Za týmto účelom organizujú s pomocou Komisie úzku a pravidelnú spoluprácu medzi príslušnými orgánmi štátnej správy. Európsky parlament a Rada v súlade s riadnym legislatívnym postupom a po porade s Dvorom audítorov prijímajú nevyhnutné opatrenia v oblastiach prevencie a boja proti podvodom poškodzujúcim finančné záujmy Únie s cieľom zabezpečiť v členských štátoch, inštitúciách, orgánoch, úradoch a agentúrach Únie účinnú a rovnocennú ochranu. Komisia v spolupráci s členskými štátmi predkladá každoročne Rade a Európskemu parlamentu správu o opatreniach prijatých na vykonanie tohto článku.“

⁴ CHOCIEJ, A. P.: SELECTED ISSUES ON THE PROTECTION OF THE EUROPEAN UNION'S FINANCIAL INTERESTS, 2018, s. 158.

z dôvodu nízkej pozornosti venovanej dotknutým krajinám a ich právnej úprave v prostredí publikačnej činnosti v Slovenskej republike.

1. Slovenská republika

V podmienkach Slovenskej republiky povinnosť ochrany finančných záujmov EÚ zákonodarca splnil prostredníctvom uvedenia trestného činu poškodzovania finančných záujmov Európskej únie, ktorý sa nachádza v druhom diely piatej hlavy Trestného zákona.⁵ Tu nachádzame v ust. § 261 až 263 TZ tri skutkové podstaty, naplnením ktorých sa páchatel' dopustil trestného činu poškodzovania finančných záujmov EÚ.

Medzi tzv. „*corecrimes*“, ktoré svojou povahou najviac ohrozujú záujmy Európskej únie a jej občanov vo vzťahu k štyrom slobodám, na ktorých je EÚ postavená zaraďujeme práve aj trestný čin poškodzovania finančných záujmov EÚ. Objektom tohto trestného činu je predovšetkým ochrana finančných záujmov EÚ ako aj záujem na riadnom výkone povinností vyplývajúcich určitej osobe z jej zamestnania, povolania, postavenia alebo funkcie vo vzťahu k riadeniu a kontrole jemu podriadených osôb pri poskytovaní prostriedkov z príslušných rozpočtov.⁶

Objektívna stránka v zmysle §261 TZ spočíva v rôznych spôsoboch. Jednak môže ísť o použitie alebo predloženie falšovaného, nesprávneho alebo neúplného výkazu alebo dokladu. Tak isto sa môže jednať o neposkytnutie povinných údajov a neposlednom rade ide o použitie prostriedkov zo všeobecného rozpočtu Európskej únie, z rozpočtu spravovaného EÚ alebo v zastúpení EÚ na iný účel ako boli pôvodné určené, čím (jedným z alternatívne vyššie vymedzených spôsobov konania) sa umožní spôsobenie sprenevery alebo protiprávne zadržanie prostriedkov z niektorého z uvedených rozpočtov. Tým sa v príčinnej súvislosti s jeho konaním spôsobí protiprávny škodlivý následok v podobe spôsobenia sprenevery alebo protiprávneho zadržania prostriedkov z uvedených rozpočtov.⁷

Pri skutkovej podstate ust. § 262 TZ spočíva objektívna stránka v takom konaní páchatel'a, ktorým nesplní alebo poruší povinnosť vyplývajúcu z jeho zamestnania, povolania, postavenia alebo funkcie v riadení alebo kontrole činnosti osôb ním riadených, a tým umož-

⁵ Zákon č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon, v platnom a účinnom znení (ďalej len ako „Trestný zákon“ alebo „TZ“).

⁶ KORDÍK, M. In: BURDA, E., ČENTĚŠ, J., KOLESÁR, J., ZÁHORA, J. a kol. Trestný zákon II. 1. vydanie. Praha: C. H. Beck, 2011, s. 711 – 712.

⁷ Ibidem, s. 712.

ní spáchanie trestného činu podľa §261 ods. 1 TZ. Skutková podstata upravená v § 263 TZ napokon spočíva v poškodení finančných záujmov EÚ konaním uvedeným v §261 ods.1 TZ.⁸

Subjektom v prípade naplnenia skutkovej podstaty upravenej v §261 a §263 môže byť ktorákoľvek trestne zodpovedná osoba, čiže ide o subjekt všeobecný. Naproti tomu však pri ust. § 262 hovoríme o subjekte špeciálnom. V trestnoprávnej teórii pod špeciálnym subjektom rozumieme osobu, ktorej vyplýva určitá povinnosť z jej zamestnania, povolania, postavenia alebo funkcie v riadení alebo kontrole činnosti osôb ňou riadených. Vo všetkých troch prípadoch je však možné vyvodit' trestnoprávnu zodpovednosť aj voči právnickej osobe a to s odkazom na ust. § 3 zákona č. 91/2016 Z .z. o trestnej zodpovednosti právnických osobe v znení neskorších predpisov.⁹

V prípade právnickej osoby ako páchatel'a nachádzame špecifikum v otázke uloženia trestu. Ide konkrétne o trest zákazu prijímať dotácie alebo subvencie podľa § 17 a trest zákazu prijímať pomoc a podporu poskytovanú z fondov Európskej únie podľa § 18 zákona č. 91/2016 Z. z. v platnom znení o trestnej zodpovednosti právnických osôb.

Čo sa týka naplnenie subjektívnej stránky nachádzame tu rozdiel medzi skutkovou podstatou vyjadrenou v § 261 spolu s § 262 a § 263 TZ. Ustanovenia § 261 a §262 totiž neobsahujú priamo v texte vyjadrenie formy zavinenia a tým pádom sa aplikuje pravidlo upravené v § 17 TZ a t. j.: „*Pre trestnosť činu spáchaného fyzickou osobou treba úmyselné zavinenie, ak tento zákon výslovne neustanovuje, že stačí zavinenie z nedbanlivosti.*“ Na rozdiel od toho § 263 má jednak priamo v texte vyjadrenú formu zavinenia, pričom sa jedná o nedbanlivosť'.

Subjektívnou stránkou trestného činu poškodzovania finančných záujmov EÚ sa zaoberal aj Najvyšší súd Slovenskej republiky a to z toho hľadiska aký je vzťah medzi ust. § 261 ods.1 TZ a § 263 TZ.

2. Španielske kráľovstvo

Právna úprava ochrany finančných záujmov EÚ sa nachádza v španielskom Trestnom zákone (šp. Código Penal). Stretávame sa tu pritom s dvoma druhmi podvodu a to subvenčným podvodom a podvodu proti rozpočtu EÚ.

⁸ KORDÍK, M. In: BURDA, E., ČENTĚŠ, J., KOLESÁR, J., ZÁHORA, J. a kol. Trestný zákon II. 1. vydanie. Praha: C. H. Beck, 2011, s. 716.

⁹ Ibidem, s. 714 – 719.

Skutkovú podstatu subvenčného podvodu nachádzame v čl. 308 Trestného zákona, pričom v intenciách odseku 1 dotknutého článku sa tohto typu podvodu dopustí ten: „*Kto získa dotácie alebo pomoc od orgánov verejnej moci vrátane Európskej únie vo výške alebo v hodnote vyššej ako stotisíc eur tým, že uvádza nepravdivé údaje o splnení podmienok, ktoré je potrebné na ich udelenie alebo zatajuje skutočnosti, ktoré by bránili ich poskytnutiu.*“

Trestným sa tak isto považuje konanie osoby vykonávajúcej činnosť, ktorá je úplne alebo čiastočne hradená z prostriedkov orgánov verejnej moci vrátane Európskej únie, pokiaľ ich použije na iné účely, než na ktoré bola dotácia alebo pomoc poskytnutá, a urobí tak v rozsahu vyššom ako stotisíc eur, pokiaľ poskytnutá dotácia alebo pomoc nebude refundovaná.¹⁰

V zmysle čl. 308 odseku 3 Trestného zákona okrem hrozby trestu odňatia slobody stráca zodpovedná osoba možnosť poberať štátne dotácie a pomoc a právo požívať daňové výhody alebo výhody a stimuly sociálneho zabezpečenia po dobu troch až šiestich rokov.

V oboch prípadoch sa pritom na účely určenia sumy uvedenej v tomto ustanovení sa bude brať do úvahy celková získaná, spreneverená alebo nesprávne použitá suma bez ohľadu na to, či pochádza od jednej alebo viacerých verejných orgánov alebo subjektov. V prípade, ak získaná, spreneverená alebo neoprávnene použitá suma nepresiahne stotisíc eur, ale presiahne desaťtisíc eur, uloží sa trest odňatia slobody na tri mesiace až jeden rok alebo peňažný trest vo výške trojnásobku vyššie uvedenej sumy a strata možnosti získať dotácie alebo pomoc a právo požívať daňové výhody alebo výhody a stimuly sociálneho zabezpečenia po dobu šiestich mesiacov až dvoch rokov, pokiaľ sa neuskutoční refundácia.¹¹

V prípade podvodu proti rozpočtu EÚ ide o situáciu kedy osoba konaním alebo opomenutím konania spreneverí všeobecný rozpočet Európskej únie alebo rozpočet iných rozpočtov spravovaných Európskou úniou, a to v rozsahu prevyšujúcom päťdesiattisíc eur, pričom sa vyhýba zaplateniu súm, ktoré treba zložiť, alebo použije získa-

¹⁰ Pozri bližšie čl. 308 ods.2 Código Penal.

¹¹ Refundáciou sa rozumie, ak príjemca vráti neoprávnene prijaté alebo uplatnené dotácie alebo pomoc vrátane úroku z omeškania použiteľného na dotácie a to od momentu, kedy bola dotácia alebo pomoc poskytnutá, skôr ako mu bude oznámené začatie inšpekcie a kontrolných úkonov, alebo ak k takýmto krokom nedošlo, skôr ako prokurátor alebo štátny zástupca alebo zástupca regionálnej alebo miestnej správy podajú na neho žalobu alebo obžalobu, alebo skôr, ako prokurátor alebo vyšetrovací sudca vykonajú úkony, na základe ktorých by mohol získať formálnu vedomosť o začatí konania. Refundácia bráni tomu, aby bol ten istý páchatel' stíhaný za nepravdivo poskytnutú dokumentáciu, výlučne vo vzťahu k dlhu, na ktorý sa vzťahuje uskutočnená refundácia, a ktorého sa páchatel' dopustil pred vykonaním refundácie.

né peňažné prostriedky na iné ako určené účely, okrem prípadov uvedených v článku 308, alebo získala peňažné prostriedky na základe uvádzania nepravdivých skutočností o plnení podmienok potrebných na ich získanie alebo na základe zatajenia skutočností, ktoré by bránili ich získaniu.¹²

V prípade, ak spreneverená alebo neoprávnene použitá suma nepresiahne päťdesiat tisíc eur, ale presiahne štyritisíc eur, uloží sa trest odňatia slobody na tri mesiace až jeden rok alebo peňažný trest vo výške trojnásobku uvedenej sumy a strata možnosti získať verejné dotácie alebo pomoc a nárok na daňové alebo sociálne výhody alebo stimuly na obdobie od šiestich mesiacov do dvoch rokov.

3. Luxemburské veľkovoľvodstvo

Čo sa týka právnej úpravy v podmienkach Luxemburska, tá sa tak isto nachádza v Trestnom zákone (fr. Code pénal). Tak isto ako je to v prípade Belgicka, aj tu nachádzame najmä právnu úpravu podvodu, ktorý obsahuje štyri variácie skutkových podstatí.

V prvom rade o situáciu, keď osoba vedome urobí nepravdivé alebo neúplné vyhlásenie s cieľom získať alebo ponechať si dotáciu, pomoc alebo iný príspevok, ktorý je úplne alebo čiastočne poskytovaný z rozpočtu štátu, inej právnickej osoby spravujúcej sa verejným právom alebo medzinárodnou inštitúciou, pričom bude potrestaná odňatím slobody na štyri mesiace až päť rokov a peňažným trestom od 251 eur do 30 000 eur.¹³

Rovnako sa potrestá každý, kto na základe vyhlásenia uvedeného v predchádzajúcom článku získa dotáciu, pomoc alebo iný príspevok, na ktorý nemá nárok alebo na ktorý má nárok len čiastočne. Rovnaká sankcia sa pritom aplikuje aj v prípade, ak osoba vedome použije dotáciu, pomoc alebo príspevok na iné účely, než na ktoré boli pôvodne poskytnuté.¹⁴

Trestného činu podvodu sa tak isto dopustí každý, kto prijme alebo si ponechá dotáciu, pomoc alebo iný príspevok alebo časť dotácie, pomoci alebo iného príspevku, vediač, že naň nemá nárok, ako aj každý kto vedome urobí nepravdivé alebo neúplné vyhlásenie alebo opomenie oznámiť povinné informácie, s cieľom vyhnúť sa zaplateniu prí-

¹² Pozri bližšie čl. 306 Código Penal.

¹³ Pozri bližšie §496 ods.1 Code pénal.

¹⁴ Pozri bližšie § 496 ods.2Code pénal.

spevku do zdrojov rozpočtu medzinárodnej inštitúcie alebo s cieľom znížiť ho.¹⁵

4. Portugalská republika

Právnu úpravu nachádzame v osobitnom zákone č. 28/84 (Decreto-Lei n.º 28/84, de 20 de Janeiro). Ten obsahuje jednak právnu úpravu trestného činu podvodu pri získaní dotácie a grantu ako aj zneužitia dotácií, grantov alebo nízko úročených pôžičiek.

V prípade, ak osoba, ktorá získa dotáciu alebo grant:

- a) poskytnutím nepresných alebo neúplných informácií o sebe alebo o tretích stranách orgánom alebo príslušným orgánom, ktoré sa týkajú skutočností, ktoré sú dôležité pre udelenie dotácie alebo grantu;
- b) vynechaním informácií o skutočnostiach, ktoré sú dôležité pre udelenie dotácie alebo grantu, čím dochádza k rozporu s ustanoveniami právneho rámca pre ich poskytovanie;
- c) použitím akéhokoľvek dokumentu získaného prostredníctvom nepresných alebo neúplných informácií, ktoré odôvodňujú buď nárok na dotáciu alebo grant, alebo informácií o skutočnostiach dôležitých pre udelenie dotácie alebo grantu, dopustí sa trestného činu podvodu pri získaní dotácie a grantu a to v zmysle čl. 36 dotknutého zákona.¹⁶

Ak sa vyššie uvedené konanie vykonáva v mene a v záujme právnickej osoby alebo spoločnosti, ktorá bola výlučne alebo prevažne založená na spáchanie uvedeného konania, súd nariadi okrem uloženia pokuty aj jej zrušenie.

Portugalská právna úprava v prípade tohto typu podvodu upravuje aj formy liberácie páchatel'a a to v prípadoch kedy sa:

- a) dobrovoľne zabráni udeleniu dotácie alebo grantu,
- b) vynaložilo značné úsilie, aby zabránilo udeleniu dotácie alebo grantu, ak keď dotácia alebo grant nebola udelená a na jej neudelenie nemala intervencia páchatel'a žiadny vplyv.¹⁷

Čo sa týka zneužitia dotácií, grantov alebo nízko úročených pôžičiek, dopustí sa tohto trestného činu osoba, ktorá použije platby prijaté ako súčasť dotácie alebo grantu na iné účely, než na ktoré sú zákonne určené, bude potrestaná odňatím slobody na dobu nie dlhšiu ako

¹⁵ Pozri bližšie § 496 ods. 3 a 4 Code pénal.

¹⁶ Pozri bližšie čl. 36 ods. 1 zákona č. 28/84.

¹⁷ Pozri bližšie čl. 36 ods. 7 zákona č. 28/84.

2 roky alebo pokutou najmenej 100 dní. Trestné je aj konanie osoby, ktorá použije platbu prijatú v rámci pôžičky s nízkym úrokom na iný účel, ako je ten, ktorý je stanovený v úverovom rámci určenom príslušným orgánom. V prípade, ak sa tieto konania vykonávajú opakovane v mene a v záujme právnickej osoby alebo spoločnosti a spôsobená škoda nebola dobrovoľne napravená, súd nariadi zrušenie takejto právnickej osoby alebo spoločnosti.¹⁸

5. Cyperská republika

Cyperský trestný zákonník zakotvuje trestný čin všeobecného podvodného konania v článku 297 a nasl. Naproti tomu osobitný zákon – zákon č. 69(I)/2020 upravuje trestné činy osobitného podvodného konania s ohľadom na ochranu finančných záujmov EÚ, pričom koncipuje tri kategórie takéhoto konania a to podľa článku 4 Smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/1371.

V prvom rade je trestný podvod súvisiaci s výdavkami, ktoré nesúvisia s verejným obstarávaním, ktorého sa páchatel dopustí úmyselným konaním alebo opomenutím konania, ktoré sa týka používania alebo predkladania falšovaných, nesprávnych alebo neúplných výkazov alebo dokladov, ktoré majú za následok spreneveru alebo neoprávnené zadržovanie finančných prostriedkov alebo aktív z rozpočtu Únie alebo z rozpočtov spravovaných Úniou, alebo v jej mene; neposkytnutie informácií v rozpore s konkrétnou povinnosťou, a to s rovnakým následkom; alebo zneužitia takýchto finančných prostriedkov alebo aktív na iné účely, než na ktoré boli pôvodne poskytnuté.

Ďalšia varianta spočíva v podvode v súvislosti s výdavkami súvisiacimi s verejným obstarávaním, pokiaľ k nemu došlo v úmysle získať pre páchatel'a alebo inú osobu neoprávnený prospech, a to poškodením finančných záujmov Únie, akékoľvek konanie alebo opomenutie týkajúce sa:

- a) používania alebo predkladania falšovaných, nesprávnych alebo neúplných výkazov alebo dokladov, ktoré majú za následok spreneveru alebo neoprávnené zadržovanie finančných prostriedkov alebo aktív z rozpočtu Únie alebo z rozpočtov spravovaných Úniou, alebo v jej mene;
- b) neposkytnutie informácií v rozpore s konkrétnou povinnosťou, a to s rovnakým následkom; alebo

¹⁸ Pozri bližšie čl. 37 zákona č. 28/84 .

- c) zneužitia takýchto finančných prostriedkov alebo aktív na iné účely, než na ktoré boli pôvodne poskytnuté, ktoré poškodzuje finančné záujmy Únie.

Posledným typom sú podvody v súvislosti s inými príjmami, než sú príjmy z vlastných zdrojov založených na DPH, akékoľvek konanie alebo opomenutie týkajúce sa:

- a) používania alebo predkladania falšovaných, nesprávnych alebo neúplných výkazov alebo dokladov, ktoré majú za následok protiprávny úbytok zdrojov rozpočtu Únie alebo rozpočtov spravovaných Úniou alebo v jej mene;
- b) neposkytnutia informácií v rozpore s konkrétnou povinnosťou, a to s rovnakým následkom;
- c) alebo zneužitia legálne nadobudnutého prospechu s rovnakým následkom.

Záver

Existencia účinného prostriedku nápravy poškodenia finančných záujmov Únie v právnom poriadku dotknutého členského štátu, či už v rámci trestného, správneho, alebo občianskoprávneho konania, postačuje na splnenie povinnosti efektivity, ktorú ukladá článok 325 ZFEÚ, pokiaľ tento prostriedok umožňuje vymáhať neoprávnene vyplatené príspevky a trestné sankcie umožňujú bojovať proti prípadom závažných podvodov. V tejto súvislosti treba na úvod uviesť, že koexistencia odlišných prostriedkov nápravy, ktoré sledujú odlišné a vlastné ciele v správnom, občianskom alebo trestnom práve, nemôže sama osebe ohroziť účinnosť boja proti podvodom, ktoré poškodzujú finančné záujmy Únie, pokiaľ vnútroštátna právna úprava ako celok umožňuje vymáhanie neoprávnene vyplatených príspevkov z rozpočtu Únie.

Použitá literatúra

1. BURDA, E., ČENTÉŠ, J., KOLESÁR, J., ZÁHORA, J. a kol. Trestný zákon II. 1. vydanie. Praha: C. H. Beck, 2011, ISBN 978-80-7400-394-3.
2. CHOCIEJ, A. P.: SELECTED ISSUES ON THE PROTECTION OF THE EUROPEAN UNION'S FINANCIAL INTERESTS, 2018.
3. STRÉMY, T., KURILOVSKÁ, L. a kol.: Trestný zákon. Komentár., I. zväzok, 1. vydanie. Praha: Wolters Kluwer, 2022, 904s. ISBN 978-80-7676-429-3.

4. ŠANTA, J. – SZABOVÁ, E.: Trestná zodpovednosť právnických osôb v Slovenskej republike – pohľadnutie sa za piatimi rokmi právnej úpravy a aplikačnej praxe; Justičná revue, 74, 2022, č. 6-7, s. 782 – 795.
5. Código Penal.
6. Code pénal.
7. Zákon č.° 28/84, z 20. januára
8. Zákon č. 69(I)/2020

Recenzenti:

doc. JUDr. Tomáš Ľalík, PhD.

doc. JUDr. Eva Szabová, PhD.